

II Міжнародна науково-практична Інтернет-конференція СУЧАСНІ ДЕТЕРМІНАНТИ РОЗВИТКУ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ В УКРАЇНІ

2012. – Режим доступу: <http://web.znu.edu.ua/herald/issues/2012/eco-1-2012/022-28.pdf>

2. Мельник О.Г. Системи індикаторів оцінювання інвестиційної привабливості підприємств / О.Г. Мельник, Ю.Л. Логвиненко // Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку. Вісник Нац. ун-ту «Львівська політехніка». – 2006. – № 575 – С. 141-147.

УДК 338.12

Шилюк В.М., магістрант
Київський національний університет
технологій та дизайну

МЕТОДОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ ТА ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

В умовах ринкової економіки конкурентоспроможними можуть бути лише ті підприємства, які досягають високого рівня ефективності виробництва. Сьогодення приділяє багато уваги вивченню як теоретичних, так і практичних питань функціонування підприємств. Постійно виникає питання щодо економічної ефективності, яка характеризується співвідношенням між ресурсами і результатами виробництва, за якого отримують вартісні показники ефективності виробництва.

Вибір методу оцінки ефективності діяльності підприємств визначається поставленою метою і залежить від позицій зацікавлених у їхній результативності суб'єктів [1].

Специфіка оцінки ефективності діяльності підприємств визначається особливостями виробленого продукту. Якщо послугою, наданою

II Міжнародна науково-практична Інтернет-конференція СУЧАСНІ ДЕТЕРМІНАНТИ РОЗВИТКУ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ В УКРАЇНІ

підприємством, вважати користь або вигоду, отриману клієнтом, то в кожному конкретному випадку процес надання послуги унікальний. На ефективність діяльності впливає економічне середовище, у якому функціонують підприємства (наявність конкуренції, державного регулювання і використання таких інструментів, як ліцензування, сертифікація, стандартизація).

Більшість підприємств періодично переглядає власні системи оцінки ефективності. Проблема полягає в зайвій або недостатній кількості показників, що виступають основою для прийняття управлінських рішень, спрямованих на досягнення поставлених цілей. Основним принципом формування системи показників ефективності розвитку підприємств співвідношення отриманого результату та витрат.

Виділяють три основні методичні підходи, використовуючи які, можна провести аналіз ефективності діяльності підприємства та виділити ряд переваг та недоліків основних методологічних підходів (табл. 1): ринковий – використовують для того, щоб здійснити порівняння дане підприємство з аналогічним; дохідний – ґрунтується на доходах, які є створені на перспективній вартості майна і показує в основному позицію покупця; витратний – ґрунтується, на тому, що ефективність діяльності підприємства відображають його витрати.

Таблиця 1

Переваги і недоліки основних методичних підходів

Підхід	Переваги	Недоліки
Ринковий	Повністю являється ринковим методом. Відображає нинішню реальну практику.	Базуються на минулому, потрібний цілий ряд виправлень, поправок, дані є важкодоступними.
Дохідний	Враховує ринковий аспект (дисконт ринковий) та враховує економічне старіння.	Досить трудомісткий прогноз, носить не повністю достовірний характер, а частковий
Витратний	Базується на реально існуючих активах, особливо придатний для певних видів підприємств.	Не розглядає рівні прибутку, часто не буре до уваги вартість нематеріальних активів та гудвілу.

Джерело: складено автором на основі [2]

II Міжнародна науково-практична Інтернет-конференція СУЧАСНІ ДЕТЕРМІНАНТИ РОЗВИТКУ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ В УКРАЇНІ

Дані підходи ґрунтуються на наступних методах: модель Дюпона, ROI (рентабельність інвестицій), EPS (чистий прибуток на одну акцію), ROE (дохідність акціонерного капіталу), ROA (дохідність чистих активів), CF (грошовий потік), EVA (економічна додана вартість), EBITFA (операційний прибуток), MVA (ринкова додана вартість), BSC (збалансована система показників), CVA (грошова додана вартість), TSR (показник сукупної акціонерної дохідності), CFROI (грошовий потік віддачі на інвестований капітал). Дані методи використовуються досить активно в багатьох країнах, оскільки особливих труднощів для здійснення розрахунків, згідно даних методів, не виникає.

Практика показує, що ті підприємства, які почали використовувати сучасні методи аналізу ефективності своєї діяльності, піднялися на значно вищі рівні та оптимізували свою діяльність, така тенденція більш яскраво виражена у досвіді іноземних держав таких як: США, Німеччина, Франція, Великобританія. Головна причина застосування даних підходів у перерахованих країнах є їх результативність, яка поєднана з можливістю навиків правильно застосувати та приймати самим підприємством.

Однак з розвитком підприємницької діяльності, система методів оцінки діяльності ефективності постійно оновлюється, з'являються більш новіші, ефективні, складніші методи, внаслідок чого виникає нагальна потреба щодо їх класифікації, в залежності від значення їх розрахунку[3].

Перераховані вище групи показників не являються широко використовуваними у практиці вітчизняних підприємств. Використання нових методів у вітчизняній практиці має певну низку перешкод, а саме: проблематичність збору інформації; недостатній рівень кваліфікації працівників, які здійснюють розрахунок даних показників; нечітка методика щодо здійснення розрахунків сучасних показників.

Таким чином, незважаючи на наведені бар'єри щодо використання нової методики оцінки проведення показників, вітчизняні підприємства все ж таки на

II Міжнародна науково-практична Інтернет-конференція СУЧАСНІ ДЕТЕРМІНАНТИ РОЗВИТКУ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ В УКРАЇНІ

намагаються використовувати нову методику проведення оцінювання, але порівнявши результати вітчизняних підприємств з зарубіжними підприємствами, досягнення не являються досить високими.

Література

1. Говорушко Т.А. Управління ефективністю діяльності підприємств на основі вартісно-орієнтованого підходу : [монографія] / Т.А. Говорушко, Н.І. Клімаш. – К. :Логос, 2015.
2. Іщенко І.І. Оцінка економічної ефективності виробництва та затрат / І.І.Іщенко, С.П. Терещенко– К.: Вища школа, 2014. – 187 с.
3. Кіндрацька Г.І. Економічний аналіз: теорія і практика: підруч. / Г.І. Кіндрацька, М.С. Білик, А.Г. Загородній; за ред. А.Г. Загороднього. - Львів: Магнолія Плюс, 2006. - 428 с.

УДК 338.43

Шойко В.А., к.і.н., доцент
Український науково-дослідний інститут
цивільного захисту

ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ МОНІТОРИНГУ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ НА ДЕРЖАВНОМУ РІВНІ

Одним з інструментів запобігання продовольчій кризі і забезпечення продовольчої безпеки може служити постійний моніторинг, під яким в даному випадку розуміється діяльність із систематичного моніторингу певних індикаторів, що відповідають наступним основним критеріям: вимірність, доступність інформації, придатність, об'єктивність.

Основне завдання моніторингових досліджень полягає у визначенні, наскільки досягнутий рівень продовольчої безпеки відповідає встановленим вимогам і стандартам якості продовольчої безпеки держави, впливає на